

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

W ekspedycji miesięcznie	1,75 zł.
Z odnośnikiem miesięcznie	1,85 zł.
W agencjach miesięcznie	1,85 zł.
Przez pocztę jut z odnośnikiem	2,08 zł.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesłanek w nakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201.032

Konto bankowe: Bank Powiatowy Chojnice.

Miejscowa Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. pocz. 83

Chojnice, środa 4 lutego 1925 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na stronie 6-lam od wiersza petyt lub jego miejsce 10 groszy — Rekl. za tekst wiersz 3-lam 20 groszy — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za i cminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9. przed poł.

Widmo Poincarego.

W środę wygłosił Herriot w Izbie deputowanych mowę, która wprawiła w prawdziwe osłupienie przede wszystkim przeciwników politycznych. On, Herriot, ten, który był kiedyś największym przeciwnikiem Poincarego, który rzucił mu w parlamencie francuskim w twarz słowa: „Rozszerz Pan swój widnokrąg” — gdy chodziło o Niemców i zagłębienie Ruhry, on na środowem posiedzeniu przybrał maskę Poincarego. On Herriot, który od samego początku był przeciwnikiem zajęcia zagłębienia Ruhry, bo upatrywał w tem rozmyślnie drażnienie Niemców ku tem większemu ich oporowi i ku tem większemu pogłębianiu nienawiści ku Francji, on wołał w środowym mowie „Pomyliłem się! Niemcy nie mają dobrej woli. Zawarłem w Londynie układ Davesa, ażeby im udowodnić, że Francja pragnie szczerze żyć z nimi w zgodzie po czas wie czysty, a oni mi odpowiedzieli na to zbrojeniem. Od dałem im z powrotem gospodarstwo w zajętych obszarach nadreńskich, a oni odpłacają mi się w ten sposób, że domagają się takiego traktatu handlowego któryby zmarnował część przemysłu francuskiego i uzależnił go od Niemiec. Kazałem oczyścić z wojsk francuskich część zajętych w zagłębieniu Ruhry obszarów ażeby Niemcom udowodnić, jak szczerze pragniemy im oddać Nadrenję, a oni odbudowują monarchję, ażeby wsadzić Hohenzollernów na tron i prowadzić znowu politykę podszczywania narodu do wojny, do zbrojenia się i do odbudowywania potęgi germańskiej”.

„A jak gorzko zawodziłem się na niemieckich wojaczach i demokratów. Dla nich pracowałem wspólnie z całą międzynarodową demokracją francuską nad rozbięciem narodowego obozu Poincarego przy wyborach do parlamentu francuskiego, dla nich bratałem się całą duszą i całym sercem z Macdonaldem, ażeby widzieli, jaką potęgą może być demokracja w Europie, gdy oni się przyłączają do trójcy francusko-angielsko-niemieckiej. Marzyłem wielkie sny o wytworzeniu w Europie stanów zjednoczonych, opartych na wspólności interesów gospodarczych i kulturalnych wszystkich narodów. Marzyłem o przyłączeniu się sówietów do tej wielkiej demokratycznej rodziny, a oni zdradają niemieccy nie umieli narodu niemieckiego przerobić na demokratów i pomogli utworzyć się prawniczo monarchicznemu rządowi, ażeby rozpoczęła się w Europie na nowo polityka wybujałych egoizmów narodowych, polityka duszenia słabszych narodów, polityka krwi i żelaza na wewnątrz i na zewnątrz”.

Tak! Herriot powiedział to wszystko na środowym posiedzeniu parlamentu francuskiego. Powiedział to wszystko innymi słowami, niejedno przemilczał wstydliwie, ale każdy się dorozumiał, że Herriot grzebie w gruzach dom który zbudował i wraca do polityki Poincarego. Wraca do tej polityki, która powiada: „Szczęście, że nie oddałem jeszcze całej Ruhry. Nie oddamy jej Niemcom rychlej, aż się przekonamy na podstawie dowodów Komisji wojskowej, że nie ma ich się więcej czego lękać”.

A przeciwnicy Herriota powiadają: „Duch Poincarego przemówił. Poincare zwyciężył. Herriot teraz nasz. Trzeba mowę jego ogłosić w kraju, ażeby do wiedział się o niej cały naród i przekonał się, że na leży wrócić znowu do polityki narodowej Poincarego, że należy zarzucić zamłary o ograniczeniu służby wojskowej i liczby wojska. Trzeba, ażeby cały naród wiedział, że Herriot przyznaje, że jego polityka i polityka jego większości była złą, Herriot oddał się nam i polityka francuska w obec Niemiec pójdzie znowu pod firmą Poincarego”.

Coprawda to Herriot starał się wrażenie tej mowy osłabić. Gazety jego oświadczają, że Herriotowi nie chodzi wcale o zasadniczą zmianę jego poli-

tyki. Jeżeli zatem Niemcy rzucą obecny rząd Luthra i wrócą do dawniejszej większości centrowo-demokratyczno-socjalistycznej, natenczas zgoda z nimi. Natenczas Herriot będzie przekonany, że Niemcy monarchji nie stworzą i że nie chcą nowych wojen.

„Ale to osłabianie mowy Herriota nie przysła się na wiele. Herriot potępił bowiem tak samo niemieckich socjalistów jak i monarchistów i oświadczył, że nikomu nie wierzy, a jeżeli w następnym dniu wyraził nadzieję poprawy Niemców i nadzieję ujrzenia ich w Lidze Narodów, to uczynił to jedynie, ażeby socjalistom sprawić pewną przyjemność, by naród do dotychczasowej polityki nie stracił zupełnie zaufania.

Jakie będą dalsze następstwa tej mowy? Oto, jak powyżej powiedzieliśmy, rząd zaprzestanie marzyć o rozbrajaniu wojska. Ameryka zacznie się niewątpliwie lękać o swe pieniądze i wstrzyma prawdopodobnie dalsze spłaty udzielonej Niemcom pożyczki. Niemcy to czują i rząd Luthra stara się oczyszczać ze zarzutów Herriota. Niewątpliwie mowa Herriota pokłóci znowu Niemców ze sobą. Oj, którzy się będą lękali o pożyczkę amerykańską, uderzą na rząd Luthra i zaczną go zwalczać, ażeby go zawczasu zwałić Niemcy są znowu na drodze do wewnętrznej walki partyjnej, która niewiedzieli jak się skończy.

Zmiana w polityce francuskiej może wyjść Polsce na zdrowie, bo im Niemcy słabsze, tem dla nas lepiej”.

Polacy i Rusini.

Bardzo trzeźwy artykuł zamieściło główne rusińskie pismo „Dilo” pod kierownictwem nowego swego naczelnego redaktora Dmytro Lewickiego. Pan Lewicki powiada dosłownie: „Było błędem galicyjsko-rusińskiej polityki marzyć o utworzeniu własnego państwa, składającego się ze Wschodniej Galicji i części Wołynia. Gdyby nawet sojusznice państwa były stworzyły galicyjskie lub galicyjsko-wołyńskie państwo, nie byłoby podobny interes niżem więcej, jak walczyć surowcem państwa. Bez dostępu do morza, otoczone zewsząd nieprzyjaciółmi, mogłoby podobne państwo żyć jedynie pod obcem zwierzchnictwem, byłoby tem samym zależnem i służyłoby swym zwierzchnikom do wyczerpania tegoż”.

Jeno ostrożnie.

Główny kierownik kościoła ewangelickiego w Polsce, superintendent warszawski Bursche miał narady z ministrem Thugutem, któremu przedstawił narady pod względem narodowym, panujące wśród ewangelików w Polsce. Nie wiemy, czy p. Thugutt zamierza rozwiązywać sprawę niemiecką w Polsce. Radziłibyśmy szczerze poczekać mu, ponieważ nieraz pisaliśmy, że że załatwienie tej sprawy mogłoby wywołać poniekąd gorsze skutki na naszych zachodnich Kresach i w całej Polsce, aniżeli igranie z ogniem na Kresach Wschodnich. Niech nasz rząd nie zapomina, że Niemcy są duchowymi kierownikami naszych mniejszości, i że ci „lojalni” Niemcy oraz Polacy ewangelicy w Kongresówce i na Kresach wybrali do Sejmu aż 12 czy 13 posłów niemieckich. Z naszego zaboru pruskiego, wliczywszy w to Górny Śląsk, wybrano ich jeżeli się nie mylimy, tylko 4. Rząd naszym zdaniem zrobi najlepiej, gdy sprawy niemieckiej nie będzie na razie wcale dotykał, o ile nie chodzi specjalnie o uregulowanie sprawy Kościoła lutereckiego.

Sprawy polityczne

na podstawie otrzymanych telegramów.

Tylko Liga Narodów pomóż może.

Gazety Latjur Partij piszą, że Niemcy i Francja niepotrzebnie się troszczą o przyszłość i bezpieczeństwo swych granic. Tu może pomódz jedynie wielka opiekunka narodów Liga Narodów. Ona jest tą kochką, pod której skrzydłami pisklęta w postaci narodów europejskich chować się powinny. A wtedy będzie w Europie zgoda i pokój, bo Liga Narodów błąd się nikomu nie pozwoli, a krzywdzić też nie. Szkoda, że te gazety nie dodały, że Liga Narodów ma jeszcze nad sobą komendanta w postaci Anglii, która będzie Ligę doglądała, ażeby wszystko robiła podług recepty Anglii na większą jej cześć i chwałę. Żadne państwo nie będzie miało prawa trzymać wojsk więcej nad to,

co dla własnej krajowej obrony będzie potrzebna. A gdy Anglii Gdańsk będzie potrzebny, to powie Lidza Narodów, że — w interesie spokoju w Europie powinna się Polska stamtąd wynieść i Kotyżarz Pomorski Niemcom oddać. Gdyby bowiem cała Anglija i Liga Narodów była taką, jak obecny Komisarz Ligi w Gdańsku Mac Donell, to mogliśmy się z całą pewnością takiego końca spodziewać.

Biskup o pracy dziennikarskiej.

Norymberski biskup dr. Waltz, który był przez pewien czas dziennikarzem, pisze o zawodzie redaktora co następuje:

Dziennikarstwo jest zwykle niedoceniane. Radziłbym każdemu, kto czytając gazetę kręci nosem, krytykując to i owo, aby spróbował przez parę miesięcy pełnić dyżury w redakcji. Trudno wprost wyliczyć wszystko, czego się żąda od redaktora. Właściwie powinienby umieć wszystko, by móc o wszystkim informować. Nic dziwnego, że wyczerpana nerwowo praca powoduje przedwczesne starzenie się oraz typowe choroby zawodowe, które kończą się zwykle chorobą sercową. Nauczyłem się — kończy ks. biskup — wysoko cenić pracę dziennikarską”.

Czy to się nie zemści.

Francja jest tak wyludniona, że dla utrzymania odpowiedniej ilości wojsk celem obrony granicy jest zmuszona tworzyć pułki z czarnych żołnierzy. Niewiedzieć, ile w tem prawdy, dość, że gazety niemieckie piszą, iż ilość pułków, złożonych z białych ludzi, wynosi 96, a z czarnych też już aż 76. Pułków konnicy jest 56 białych, a 14 czarnych. Roi się też już od czarnych oficerów, którzy na razie dochodzą do stopni kapitanów. Czarni żołnierze pochodzą z azjatyckich posiadłości francuskich i składają się z północnych Afrykańczyków, murzynów afrykańskich, żółtych Azjatów itd. Ogółem ma służyć we wojsku francuskim 200 tysięcy nie — Europejczyków zachodzi to niebezpieczeństwo, że gdy sowieci i Japończycy zaczną agitować wśród narodów azjatyckich za oderwaniem się od Europy, to będą mieli gotowych żołnierzy.

O bezpieczeństwie Francji.

Gazety francuskie i to prawie bez wyjątku powiadają, że Niemcy ze swym wysuniętym paktem gwarancyjnym czyli ze zamiarem zawarcia z Francją układu wzajemnego zabezpieczenia granic udawają baranka, podszytego wilczą skórą. Na co im bowiem układ bezpieczeństwa. Niech wykonują to, co przepisuje Traktat wersalski, a cała Europa podziękuję im za to i powie im; to mi sąsiad. Podpada przeto, że akurat nowy rząd Luthra taki układ zawarze. Luthrowi w ogóle wierzyć nie można, bo skoro jeden Luther zdradził Kościół katolicki, to i drugi na zdradę Francji przez zapas na Polskę wychodzi, chociaż jeden się nazywał Marcin, a obecny Luther nazywał się Fryc. Jakże rząd, który z daleka traci monarchizm i tęsknotą za Wilhelmami, może Francji zapewnić szczerze bezpieczeństwo granic. Gdyby tak było, to na co tedy bezczą znowu „Deutschland von der Elbe bis an den Belt” i kawałek dalej. Bismarkowska natura. Napiszą układ, podpiszą go a później powiedzą: „Czas się zmieniają, więc cośmy przyrzekli, nie możemy dotrzymać”.

Dla czego takiego układu nie chcieli zrobić dawniejsze rządy niemieckie. Tym można było prędzej wierzyć, bo były socjalistyczno-republikańskie, więc miały program o braterwie narodów a nie nowych podbojach. Coprawda to i niemieccy socjaliści mają kopyta wilhelmowskie, ale zawsze to jeszcze inni ludzie od obecnych junkrów i wielkich kapitalistów niemieckich. Tak się rozpisują gazety francuskie i mają słuszną rację. A my możemy się cieszyć z tego, że Niemiec taki głupi i ze swoją polityką łączy Francję na nowo z Polską. Jednak to dla nas dobrze, że Francuz lubi Niemców niegorzej od nas i zaprzedać się nie pozwolił ich pięknym słówkom.

Święto małżeńskości.

Od wieków przechowują Hindusi zwyczaj, że co rok w święto miłości małżeńskości, Hindusi myją swoim mężom nogi a następnie dekorują je kwiatami. W dniu tym ofiarowują one w świątyniach kwiaty, a na ołtarzach palą wonne drzewo sandałowe, prosząc bogów o zdrowie i długi i długi żywot dla swych mężów. U nas uroczystości tych wprowadzić nie można, już choćby z tego względu, że albo męża całymi dniami niema w domu, albo jestli jest, to więcej przydałby mu się kompres na głowę niż kwiaty na nogi.

Kurs złotego

z dnia 2. 2 1915

Gdańsk:	1 dolar =	5,21 złotych
	100 złotych =	100 1/2 guld. gd.
Warszawa:	1 dolar =	5,20 złotych
	1 gd. gul. =	0,99 złotych
Marki rentowe =		1,23 1/2 złotych
1 dolar =		5,20 złotych

Ceny zboża na całym świecie rosna.

Wskutek wzrostu cen na międzynarodowych rynkach podskoczyły ceny pszenicy na giełdzie paryskiej od 5 do 7 franków. Spodziewają się dalszego przyrostu,

i Chopina.

Delegacja miasta Krakowa porozumiewała się z przedstawicielami rządu i sejmu w sprawie sprowadzenia do kraju zwłok Juliusza Słowackiego i Fryderyka Chopina. Prochy Słowackiego miałyby spocząć na Wawelu.

Warunki wzajemnego zabezpieczenia.

Senator Jonvenel pisze w gazecie „Matin”, że Francja nie powinna rychlej zawierać układów z Niemcami, dopóki Niemcy nie zapewnią nienaruszalności granic krajom, sąsiadującym z nimi, a więc i Polsce.

Nowy minister oświaty?

Nowym ministrem oświaty ma zostać poseł Stanisław Grabski, brat ministra skarbu. Jest dalej pogłoska, że minister skarbu Grabski pociągnie dwie ustawy obywatelom ziemskim i wielkim przemysłowcom.

Znowu powstanie w Albanji.

„Epoca” donosi z Bari, że w Albanji zanosi się znowu na wojnę domową. W różnych częściach kraju urządzane są zebrania protestujące przeciw obwołaniu republiki bez decyzji stanowiącej większości Izby.

„Zdziwienie i podziw”.

Zastępca Generalnego Sekretarza Ligi Avenol oświadczył w obec przedstawicieli rządu, że skarbowe uzdrowienie Polski wywołało w Lidze Narodów zdziwienie i podziw. Oprawda to nam każda, ale swoją drogą nie nie dadzą, a gdyby mogli, toby nam jeszcze coś urwali.

Ruch w Towarzystwach.

Chojnice. Baczność! Podoficerowie rezerwy. W wtorek dnia 3 lutego 1925 r. odbędzie się zebranie miesięczne u p. Czarneckiego (daw. Reichshof) o godz. 19.30. Z powodu ważnych spraw jak: urzędzenia zabawy dnia 8 bm, przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

Chojnice. Dnia 6 lutego o 5 godzinie po południu odbędzie się na starostwie roczne walne zebranie tow. Polek na które zaprasza wszystkich członków i gości. Zarząd.

Chojnice. Baczność!! Tow. „Zgoda”. Dnia 3 lutego 1925 odbędzie się ekspozycja zwłok śp. Marji Czaplowskiej z domu Żaloby. (Nowa Ameryka most Tucholski) do kościoła parafjalnego, a następnie na cmentarz, i to o godz. 9 rano. Uprasza się o jaknajliczniejsze przybycie członków. Zarząd.

Chojnice. Tow. Pow. i Wojaków, w środę 4 lutego w lokalu p. Czarneckiego (dw. Hotel Reichshof)

o godz. 7 i pół wieczorem, miesięczne zebranie.

Bardzo ważne sprawy, udział wszystkich konieczny. Zarząd.

Chojnice. Dnia 5 lutego b. r. odbędzie się w lokalu p. Jażdżewskiego o godz. 20, roczne walne zebranie Związku Drużyn Konduktorskich, na które przybędzie Wydział Wykonawczy z Warszawy i prezes okręgowy z Bydgoszczy.

Z powodu bardzo ważnych i pilnych spraw przybycie wszystkich członków obowiązkiem. Zarząd.

Chojnice. Tow. Gimnastyczne „Sokół”. Zebranie zarządu odbędzie się w środę dnia 4 bm. o godz. 5.30 po poł. w hotelu „Przebie”.

Na porządku dziennym omówienie poszczególnych punktów i wniosków na posiedzenie Rady Okręgowej które odbędzie się dnia 8. 2. 25 r. w obec czego obecność wszystkich członków zarządu bezwzględnie konieczna. Prezes.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Salezy Sosiański
Drukiem i nakładem Drukarni „Dziennika Pomorskiego” w Chojnicach.

Zwiedzajcie

III. Gdańskie Targi Międzynarodowe

od 5-go do 8-go lutego.

600 wystawców wszystkich branż.

Państwowe Nadleśnictwo Chocinski Młyn**Licytacja****na drzewo użytkowe i opałowe**

odbędzie się

w poniedziałek, dnia 9-go lutego o godz. 11-tej na sali u p. Chirkowskiego w Konarzynie z rewirów Hohenkamp, Kopernica, Chocinski Młyn i Zychce tylko dla własnej potrzeby ludności okolicy.

Handlarze wykluczeni.

O ślubie swym zawiadamiają

B. Skrzyński z żoną Marją
z domu Stryszykównę.

Chojnice, dnia 3. 2. 1925.

Komunikat.
Poznaj siebie!

kim jesteś? Kim być możesz? Charakter, zdolności, przeznaczenie. Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli nie wiesz jak żyć, postępować, aby zwycięsko przeciwstawić się losowi, zwróć się do p. Szyllera-Szkolnika, znawcy dusz, autora prac naukowych. Nadesłaj charakter pisma swojego, lub zainteresowanej osoby, napisz rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec, ile osób najbliższej rodziny, na tych danych otrzymasz listem poleconym naukową, szczegółową analizę charakteru, określenia ważniejszych zdarzeń życiowych, odpowiedzi na szczerze zadane pytania, również horoskop ułożony przez słynne medium Miss Evigny. Analizę-horoskop wysła się po otrzymaniu 3 złotych. Jeżeli wziąć pod uwagę, że wykonanie analizy wymaga poważnej umysłowej pracy, koszt ogłoszeń, pocztowe etc., wyżej oznaczona suma nie jest zbyt wysoka. Osobiście przyjmuję od 12-7 p.p. Doświadczona naukowo p. Szyllera-Szkolnika, zaszczytne chwalebny protokółami naukowych Towarzystw Warszawy, świadectwami najwybitniejszych powag świata lekarskiego i odezwaniami pras. Książki nadzwyczaj ciekawej treści, naukowo-pouczające. Katalog ilustrowany darmo. Na przesyłkę dołączyć znaczek pocztowy. Adres: Warszawa, Psycho-Gratolog Szyllera-Szkolnik, Piękna 25, pokój 14 Telefon 508-09.

Z powodu wyjazdu wyprzedaje się zupełnie różne

meble

z 2 pokoju i kuchni.
Dworcowa 45
(Reichshof) mieszkanie 12
Zgłosz. do 5 godz.

Na sprzedaż

1 płaszcz zimowy
1 płaszcz letni
2 ubrania
1 parę trzewików nr. 42.
ul. Mickiewicza nr 19
w czasie od 1.15 do 2.15 lub po godzinie 6-tej.

Podeszwy do obuwi mocne jak żelazo

obcasy z gumą, skórą lub żelazem dostarczam od 1. lutego do 8. 2. po tanich cenach. Każdej parze butów należy dołączyć zlecenie. Zarazem mam małe mieszkanie za wykonanie porządku domowego do wynajęcia.

M. Lindstädt. Warsztat szewski
ul. Strzelecka 18. Pietruszkowa 17.**Paczka w papierze**

która niezawodnie przez omyłkę dostała się na mój wóz w BRUSACH, jest do odebrania

u Kostedowskiego w Meckale.

Polecam po cenach hurtownych

Cukier,
Czysta,
Koniak,
Likery

J. Machitzki, Młyńska 20 w domu p. Tuchlera. Tel. 199.

Wielka sprzedaż artykułów futrzanych

Tanie wykonanie garniturów futrzanych i przeróbki takowych, także przyjmuje

się skórki do garbowania, **szalowe kołnierze** w wszystkich fasonach do napinania

futrzanne worki do nóg, pociągnięte man szestrem lub materiałem, stale na składzie.

Najtańsze źródło zakupu czapek kurzędniczych, szkolnych, klubów żeglarskich, z dodatkiem wszelkich materiałów.

Dla stowarzyszeń, ceny niższe. Specjalny atelier kuśnierski

O. Weiland

Tel. 188 Chojnice Tel. 188 Dworcowa 10.

Z restauracji p. Węsierskiego ul. Batorego 1 chodzić będzie odtąd

omnibus
do każdego pociągu.
Cena 0,50 zł.

Mam stale na składzie świeże darte gęsie

pierze
Kubik Ramy 8.

Polecam się jako dobra

Krawcowa

Wykonuję **konfekcję damską, dzięciłą i bielizną.**

Wykonuję pracę tylko po za domem.

ul. Angowicka 32 parter.

3 nowe

robocze wozy i 4 konie
na sprzedaż.

Węsierski, ul. Batorego 1.

Poszukuje się zaraz lub od 1. marca

3 pokój. mieszkanie
z kuchnią.

Cena wedle ugody. Łask. zgł uprasza się pod of. P. C. do nin. pisma.

Baczność! Rzeźnicy!**Tani zakup flaków.**

Wirzkowe 30 m.	peczęk zł. 1.60
Srodkowe 10 m.	" " 4.50
Wieprzowe 100 m.	" " 10.-
Otlagi ca. 100 m.	" " 13.-

pierwszorzędny towar.

Najmniejsze zamówienia odwrotnie uokuteczniamy.

Większe ilości i dla Cechów znacznie taniej.

Centrala Przemysłu Rzeźniczego

Tow. Akc.

Poznań (Rzeźnia Miejska)

Największe przedsiębiorstwo tego rodzaju w Polsce.

Telefon 1350. Adres telegr.: Bankrzeźnicki.

Ilustrowane pismo miesięczne**Świat i Prawda**

do nabycia

w „Dzienniku Pomorskim”
Chojnice.

Chmurzy się ze wschodu.

Z Ameryki i Anglii donoszą, że z układu zawartego pomiędzy Rosją a Chiną nie może się wywiązać wielka rzecz. Anglia zaczyna się zastanawiać nad przyszłością swych posiadłości w Azji, a przede wszystkim w Indjach. Piszą, że następną odbiją się niebawem na Europie. Anglia porzuci interesy w Europie, a zajmie się wyłącznie sprawami azjatyckimi. Ile prawdy jest w tej wiadomości, trudno na razie stwierdzić. Pochodzi ona bowiem przeważnie od Niemców, którym byłoby bardzo na rękę, aby Anglia przestała się zajmować sprawami Francji.

W Rosji zanosi się na krwawe walki.

Delegat angielski przy Lidze Narodów lord Cecil oświadczył, że w Rosji pogłębia się gwałtownie przepaść pomiędzy robotnikami a rolnictwem. Zanosi się tam napewno na gwałtowne zmiany. Widać to po ruchliwości, jaką okazują wszędzie wychodzący rosyjscy. Przyczyną tego przewrotu jest zupełne bankructwo prowadzonej dotychczas polityki gospodarczej.

Ameryka ma poskreślać długi europejskie.

William Bryan, który ze strony amerykańskich demokratów był trzykrotnym kandydatem na Prezydenta Ameryki wysłał do Prezydenta C. ołigde pismo, w którym go wzywa do skreślenia długów europejskich. W tym piśmie powiada: „Ameryka ma poskreślać europejskie długi, równocześnie zaś domagać się zupełnego rozbrojenia, ażeby tem samym uspokoić Europę. Ameryka na tem nietylko nie straci, ale zarobi, ponieważ wieczysty pokój jest bezcenny”.

Dalsza polityka sowietów.

Przed kilku dniami odbywała się w Moskwie tajna narada, w której brali udział wojskowi i cywilni działacze dzisiejszej Rosji ze Żydami na czele. Chodziło tu przeważnie o to, jaką politykę prowadzić w przyszłości w obec państw nadbałtyckich. Jedni byli zdania, ażeby użyć do tego czerwonej armii, drudzy, ażeby tworzyć tajne bojówki komunistyczne. Na to się jednak nie zgodzono. Tajne bojówki popsująby sprawę z powodu powszechnej nienawiści do bolszewizmu, zaś wystąpienie wojsk sowieckich podniosłoby na nogi całą Europę. Za najpraktyczniejsze wyjście uznano zamachy przy pomocy bomb i innych środków, ponieważ taka walka wywołuje w narodzie niepokój i wywołuje wśród cudzoziemców brak zaufania do lokowania kapitałów.

Pazury niemieckie w Ameryce.

Telegramy z Ameryki donoszą, że taniejsze gazety niemieckie i gazety amerykańskie, żywciliwe Niemcom, zamieszczają wiadomości, przestrzegające bankierów amerykańskich przed udzieleniem nam pożyczki. Gazety te piszą pomiędzy innymi, że Polska nie będzie miała tych pieniędzy porządnie zużyć, że przedewszystkiem wybuduje za nie piękny pałac dla posła polskiego w Paryżu, dalej, że zakupi we Francji jak największą materjał wojenną na wojnę z bolszewją, że zużyje pieniądze na zupełnie niepotrzebny port w Gdyni, aby zgnieść Gdańsk itd. Są też takie wiadomości, że bankierzy zrobili ze rządem cichą spółkę co do nafty małopolskiej, którą rządowi amerykańskiemu zastawiają itd.

W tych wszystkich wiadomościach wylała na jaw pazury niemieckie. Niemcy się boją, że Polska przy pomocy tej pożyczki podreperuje swój przemysł i rolnictwo, a do tego dopuścić nie chcą, ażeby z Polski zrobić swego niewolnika przemysłowego i zagarnąć bagactwa jej.

Żydzi chcieliby używać rozkoszy rajskich, a nie mogą.

„Rzeczypospolita“ donosi, że Żydzi chcą pić tylko wino z Palestyny, chrzczone po żydowsku. Innego pić nie chcą i domagają się od rządu, ażeby im takie wino sprowadzał, bo wówczas nie będzie im nic więcej brakowało do szczęśliwości. W Polsce bowiem im dobrze, a gdy będą mieli palestyńskie wino, natenczas będą odczuwali rosyjskie rozkosze ziemi obiecanej. Jednak i Żydzi muszą się przekonywać, że na tym padole płaczu niema zupełnej szczęśliwości, ponieważ na sprowadzanie wina z Palestyny trzeba mieć pozwolenia od rządu angielskiego, a rząd polski co do Palestyny nie zawarł z rządem angielskim układu handlowego. Będą więc Żydzi w Polsce musieli i nadal pić niekoszerne wino.

Organizacja floty handlowej w Polsce.

Na zjeździe Rady Związków Towarzystw kupieckich w Katowicach w dniu 24 stycznia omawiano szeroko projekt założenia towarzystwa floty handlowej. Sprawą tą zajmował się gorliwie i wytrwale prezes centrali kupieckiej na Pomorzu p. Marchlewski i z jego podniety jeszcze w listopadzie zeszłego rokujazd pomorskiego kupiectwa powziął uchwałę poparcia organizacji floty handlowej w Polsce. Na odnośnym zjeździe byli prezesi i wiceprezesi organizacji kupieckich całej zachodniej Polski. Główne sprawozdanie o konieczności podobnej floty handlowej składał ka-

pitan p. Sprung, który wyjaśniał przyczyny, dla których marynarka handlowa dotychczas się nie rozwinęła. Pan kapitan Sprung dowodził konieczności jak najwcześniejszego zakrzętniecia się około budowy floty handlowej, ale należy wyciągać z tego morza kapitał by zabezpieczyć Polsce niepodległość gospodarczą i polityczną.

Ogólny poklask zyskało przemówienie senatora p. Kowalczyka, który poparł żywo wywody sprawozdawcy, potwierdził on konieczność rozbudowy floty nie tylko na morzu, lecz równocześnie i na rzekach. Rada kupiectwa uchwaliła, ażeby podjęto się utworzenia specjalnego komitetu organizacyjnego przyszłego Towarzystwa żeglugowego i powołać do współpracy przedstawicieli władzy, życia gospodarczego oraz zrzeszenia społeczne jak Izby handlowe, Izby rolnicze, związki Producentów Rolnych, związki Fabrykantów, związki Obrony Kresów Zachodnich, związki transportowe i inne. Przygotowanie wstępnych prac powierzono dyrektorowi Związku Towarzystw Kupieckich p. Sikorskiemu przy współpracy kapitanów Sprunga i Stankiewicza.

Niemcy w bezpośrednim związku z Rosją.

Niemcy Polskę chcą omijać w związku z handlem rosyjskim. W tej sprawie odbywały się w Królewcu narady, w której wzięli udział przedstawiciele kolei Niemiec, Litwy i Rosji. Ustalono wspólnie trzy linje kolejowe, które mają przechodzić z Niemiec przez Litwę do Rosji i przerywać równocześnie twę. Ło Linje kolejowe mają pójść z Etkun przez Rygę, Siewież do Moskwy, dalej z Etkun przez Rygę, Istrow do Piotrogradu i z Etkun przez Rygę, Wałk i Paków do Piotrogradu. Bilety 2 i 3 klasy do Moskwy i Piotrogradu można kupować w Królewcu, Etkunach, w Kownie, Wierzbolowie, w Moskwie i Piotrogradzie. Ruch kolejowy ma być podjęty już w najbliższym czasie. Będzie jednak trzeba wladzom polskimi tu na Pomorzu śledzić bacznie za tem, co pociągi, idące przez Etkunę do Berlina przewożą z Rosji.

Pijak unieszczęśliwia siebie i rodzinę, przepija rozum, pieniądze, czas i spokój domowy.

Ks. Karol Antoniewicz.

O grobach królewskich na Wawelu.

Swego czasu donosiłszy, że trumny cynkowe ze zwłokami królów z rodziny Wazów zaczęły się rozpadać wskutek wilgoci, panującej w tej części podziemi Wawelu, w której je złożono. Ażeby uchronić drogocenne pamiątki od zupełnej ruiny, postanowiono kryptę powiększyć i zaopatrzyć ją w piecyki gazowe które będą opalane zimą i latem do 18 stopni ciepła, ażeby tem samym tępić wilgoć. Równocześnie krypta będzie szczelnie zamykana, ażeby do niej powietrze nie dochodziło.

Gdzieby ich nie było, gdy chodzi o mącenie wody?

Sowieckie urzędowe pismo „Iswiestja“ przyłącza słowa, które poseł niemiecki w Moskwie hr. Brookdorff Rantsau wygłosił przed przedstawicielem sowieckiej agentury telegraficznej Rosta z powodu umowy, zawartej pomiędzy sowietami a Japonją. Poseł niemiecki oświadczył, że z tego układu Niemcy bardzo się cieszą, ponieważ utrwała on pokój na świecie, a zwłaszcza w Europie i ponieważ utrwała on równocześnie panowanie i znaczenie sowietów. Rządy sowieckie wzmocniły się bowiem skutkiem tego układu tak na wewnątrz jak na zewnątrz, ponieważ tym układem zapewniły sobie nie tylko bezpłatność w Azji, ale powiększyły równocześnie granice Rosji przez otrzymanie z powrotem połowy wyspy Sachalin, którą utraciły po wojnie z Japonją. Chociaż ta umowa bezpośrednio interesów niemieckich nie dotyczy, to jednakże układ ten wita ją Niemcy radośnie, ponieważ idzie on im bardzo na rękę.

A więc Niemcy cieszą się z tego, że sowiety wzmacniają się. A ciekawem jest zapatrywanie, że ten nowy układ umacnia pokój na świecie.

Na krzywdzie ludzkiej przemysł rozwija się.

W Komisji rajchstatu stwierdzono, że Stresemann, gdy był w roku zeszłym kanclerzem, ofiarował wielkim nadreńskim przemysłowcom 715 milionów marek złotych odszkodowania z kas rządowych „aby ich odszkodować za straty, poniesione na przemysle przez zajęcie Ruiny ze strony Francuzów. Stwierdzono, że magnaci węglowi otrzymali 550, przemysł chemiczny 50, przemysł torfowy 35 milionów, oprócz tego przypadło przemysłowcom jeszcze 70 milionów. Te miliony przemysłowcy przeważnie już otrzymali. Pokazało się dalej, że Stresemann miliony te wybrał z kas rządowych, nie zawiadamiając o tem nawet rajchstatu. Zrobił to na swoją rękę. Oburzenie było stąd ogro-

me. Socjalista August Müller powiedział, że p. Stresemann zapomniał widocznie, że oprócz wielkich magnatów istnieje również lud robotczy, który ucierpiał może więcej od magnatów. To samo oświadczyli również posłowie demokratyczni, a nawet nacjonalisci choć nie chcą ganili rząd za to postępowanie. Socjaliści stawili wniosek, ażeby resztą niewypłaconych dotąd milionów, oddzielili przedewszystkiem klasy średnie i robotcze.

A to im dopieklki.

Z Jugosławii donoszą, że podczas toczącej się tam walki przedwyborczej potłuki Niemców tak, że dotychczasowy poseł niemiecki dr. Kraft walczył ze śmiercią, a drugi Grassel został tak zbity, że też już położy z niego nie będzie.

Niemcy uderzyli w swych gazetach, że im nawet w Serbii spokoju nie dają, a poseł niemiecki, — jak już wspominaliśmy pogroził, że nie będzie na uroczystości wielkiego narodowego świętego serbskiego Sawy, co też spełnił. Był nawet dwa razy u serbskiego ministra spraw zagranicznych Nlaczicza, ażeby się poskarżył na prześladowanie baranków niemieckich. Minister przyrzekł zrobić co prawda, co będzie mógł, ale zarazem oświadczył, że umywa ręce od wypadków trzapania skóry Niemcom. Nie trzeba im było kumać się ze zdrajcami Radiczem i innymi. Skoro bowiem serbski chleb jedzą, to powinni też być wdzięcznymi i nie zdradzać faterlandowi kraju serbskiego.

„Wieczysty pokój“.

Na wodach rumuńskich pod Konstancją ukaże się niezadługo flota francuska jako przestroga dla Rosji. Bolszewicy zagrażają bowiem wyrzeczom rumuńskim flotą, wzmocnioną okrętami Wrangla, które pomimo protestu Rumunów oddali bolszewikom.

Teraz Francuzowi widzą żal tego i pragnie Rumuna pocieszyć wysyłką własnych okrętów do pomocy. Licha to jednak taka przyjaźń.

Sprawy polskie

na podstawie otrzymanych telegramów.

Spór o władze wojskowe.

Sprawa przekształcenia naczelnych władz wojskowych natrafia na wielkie trudności a to głównie z powodu marszałka p. Piłsudskiego, który tu ma swoje ambicje i stwarza przeszkody głównie przy pomocy oddanych sobie stronictw. I tak poseł Miedzinski z „Wyzwolenia“ oświadczył się przeciwko organizacji władz naczelnych wojskowych ponieważ nie mamy własnych doświadczeń w tej sprawie, ponieważ w państwach zachodnich niema pod tym względem jednolitości i ponieważ niema widoków, ażeby takie przekształcenie armii udało się przeprowadzić bez wewnętrzny głębokich sporów. W obec tego poseł Miedzinski był zatem, ażeby sprawę tę rozstrzygnął rząd po za Sejmem. Przeciwno temu wysąpił minister wojny p. Sikorski, ale widocznem jest, że nie będzie można tej sprawy postawić na ostrzu miecza.

Liga Narodów pracuje nad rozbrojeniem.

W połowie lutego zbierze się w Genawie tak zwana Komisja koordynacyjna, która ma się zająć pracami przygotowawczymi, związanymi ze zagadnieniem rozbrojenia. Komisja ta nie będzie się zajmowała górnolotnymi rezolucjami o rozbrojeniu które pozostają na papierze, ale będzie wykonywała drobne roboty, które mogą przygotować to rozbrojenie. Przedewszystkiem chodzi o międzynarodową kontrolę broni i prochu, o kontrolę nad prywatnymi fabrykami broni itd. Przewodniczącym będzie Brazylejczyk Barbosa Carneiro, drugim przewodniczącym Polak Antoni Wieniawski, którego zalecił angielski delegat Smith, a poparł go rząco rzeczoznawca belgijski.

Kronika miejscowa.

Chojnice, dnia 3 lutego 1925 r.

Dziś: Błażeja b. m.
Słońca wschód 7.42 zachód 4.47.
Księżyc wschód 12.27 zachód 3.20.
Jutro: Andrzeja Korsini b. w.
Słońca wschód 7.40 zachód 4.49.
Księżyc wschód 1.4 zachód 4.19

— Co słyhać nowego? —

Przedewszystkiem krąży znów pewnego rodzaju nadzieje dla funkcjonariuszów państwowych. Rzekomo rząd przygotowuje nową pragmatykę plac dla swych pracowników. Cieszą się iż ma takowa być znacznie ulepszona, a co najważniejsze — sprawiedliwa. To też nie dziwnego że w kołach urzędniczych rozjaśniały się oczekiwania twarde choć jeszcze nie pewnego nle ma — ale bądź co bądź mówi się że nastąpić ma to z kwietniem br. Dwóch widocznie najczęściej dotąd strapiionych, gruchnęli sobie z racji tej za „duszę Macieja“, — aż im się w końcu czupryna zalała i ledwo zawlekli się do chaty. Niezawodnie przywitała ich ciepłogonna połowica „po swojemu“, a szczególnie kiedy ustaliła brak gotówki w portfelu a za to zalany łeb. Niechaj to będzie prze-

Jakie zapotrzebowania masz ...

Koronki — wstążki — hafty
torebki
rękawiczki — stroje na suknie

Ludwik Rasch

i pończoszki marki Flor po 4,25 złotych.

koszule wierzehne
rękawiczki skórkowe — krawaty
skarpetki — szelki

strogą dla reszty współcierpiących i radzimy im od czekać faktów o mającym nastąpić ulepszeniu plac, a do tej pory należy trzymać swe parę groszy mocno w garści. Bo takie obietniki są zwykle bardzo słodko ujęte, zaś w rzeczywistości zdolne są spowodować rozgoryczenie, jak to się również ujawniło przy udzielaniu zaliczek. Nijeden myślał się taniem kosztem z biady wyratować biorąc taką zaliczką zwrotną w 6 oiu ratach. Gryzł się po palcach jak wykazało się że odciągnęto mu kilkadziesiąt złotych więcej, zaś zacieli po brał. Nie nie pomagał lament, bo powiedziano mu, że to idzie wedle punktów, — mocna się podwyższyła, wobec czego trzeba i więcej zwracać. Jesito bądź co bądź bardzo nie słusznie, ale wydrzył wilkowi kury z gardła jest ciężko. Fakt jest ten, iż takie postępowanie napsuje dużo krwi i w przyszłości będzie każdy wolał pieniądze w Banku pożyczyc, a wyjdzie na tem taniej. — Możemy ale naszych czytelników zapewnić, że jeszcze w tem roku wypłaci się wszelkie zaległe pretensje za ubiegły rok, — jak również jest nadzieja że skutecznie się sprawę z akcją Banku Polskiego na którą z ubolewaniem się czeka.

Koncert orkiestry 66 pp. Kaszubskiego. Wczoraj tj w poniedziałek w godzinach południowych sprawila naszymu miastu orkiestra wspomnianego pułku miłą niespodziankę. Bowiem, celem specjalnego uroczczenia p. por. rezerwy Morawskiego znanego społecznika koncertowała pułkowa orkiestra na rynku przed Apteką. Wdzięczność należy się tym ohywateľom, którzy w zrozumieniu łączności warstw społecznych mają pewne zasługi.

Dalsze szczegóły z niedzielnej uroczystości objęcia Chojnie. Widocznie z powodu wichury, szalejącej z rana, powywieszono stosunkowo mało chorągwi. Przedewszystkiem okazała wypadła defilada. Tak załoga jak i organizacje przemaszerały przed władzami sprawnie i karnie. Uroczystość wieczorna zgola niedopisała. Komu i jakiej przyczynie należy to przypisać, nie wiemy. Wojskowych był brak zupełny. Muzykę na uroczysty dzień dostarczył 66 pułk piechoty, który ożywił nieco pogrążone w letargu miasto nasze.

Kino Nowości. Tylko dzisiaj i jutro tj. w wtorek i środe wyświetlany będzie film „Wszystko za pieniądze”. Jest to film rekordowy obecnego sezonu. Akt rozgrywa się z obecnych czasów nowobogackich, szczególnie interesujące są wyścigi automobilowe.

Wydzierżawianie jezior. Zwracamy zainteresowanym uwagę na ogłoszenie Państwowego Nadleśnictwa w Łaskach o wielkiej submisji okolicznej jezior. Termin składania ofert upływa 16 bm.

Nowy zespół lekkiego teatryku p. Kalety zdobył nadzwyczajne powodzenie. Artystki pp. Siemińska i Murawska śpiewają, p. Adamska tańczy a 30-letni Swicz z figurą 5-letniego dzieciucha komenduje całość. Wstępne popisy całego zespołu były doskonałe. Zchwyciła przedewszystkiem wszystkich p. Murawska przyjemnym głosem, doskonałym zestawem kupletów i fertyczną grą. Poprzedziła ją też już sława z innych miast Pomorza. „Głós Wąbrzeski” pisze, że całe Wąbrzeźno żyje, myśli, śpiewa, gwizda, tańczy i płacze pod znakiem p. Murawskiej. Wszystkich porwała, oszołomiła, opanowała. Niezawodnie podobnym będzie los i Chojniczan. Warto zatem podać na przedstawienia.

Nowy omnibus na dworzec. Pan Węsierski, właściciel restauracji przy ul. Batorego nr. 1 uruchomił z dniem dzisiejszym omnibus na 12 osób który dojeżdżać będzie z miasta na dworzec i odwrotnie na każdy pociąg. Cena jednorazowego przejazdu 50 gr.

Wolna porada lekarska. Żalą się nam od dłuższego czasu z kół pracowników państwowych, o zaprowadzeniu jakiejś nowej metody „wolnej porady lekarskiej”. Otóż każdy funkcjonariusz państwowy, chcący poddać się cegłędzinom lekarskim, musi za wystawioną mu „kartę porady” zapłacić 50 gr. z góry, co dawniej nie miało miejsca. To pobierane 50 gr. mają pokryć koszty manipulacyjne — co chyba nie jest rzeczą odnośnego pracownika, lecz państwa, o ile ostatnie przyznało swym pracownikom istotnie wolną pomoc lekarską. O ile druk wspomnianych „Kart porady” naraża Skarb Państwa na grube wydatki, to trzeba by przejść do sposobu udzielania pomocy lekarskiej bez tego rodzaju druków, a nie ptywać ich kosztem tego biednego pracownika. Zamiast umożliwić ostatnim wolne rozporządzanie tą małą gotówką to w dodatku szuka się wszelkich okazji dla wyciągnięcia z niego danych mu kilka groszy. Najboleśniej przytem jest to, że w razie który zachoruje, a brak mu będzie gotówki na zapłacenie tej „karty porady”, nie będzie mógł korzystać z pomocy lekarskiej. W interesie ogółu prosimy o zmianę w tem kierunku, ewtl. przyczynienie się również do tego, aby lekarstwa były również całkiem bezpłatnie wydawane.

Z sądu pokoju. W dniu 30 stycznia rozpatrywano przed tutejszym Sądem pokoju następujące rozprawy.

Oskarżonym był gospodarz Jan Mieszka i Piotr Frieda za kradzież drzewa z lasów państwowych. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego sąd skazał osk. Mieszka na karę 800 zł., i odszkodowanie za drzewo w kwocie 30 zł., razem 330 zł.

Znaleziona drabka. Znaleziono jedną drabkę, bez właściciela. Niewątpliwie zgubił ją ktośkolwiek. Prawy właściciel może takową odebrać. Obejrzeć można ją, dla rozpoznania własności wbiute znalezione przedmioty przy Magistracie.

Kronika prowincjonalna.

Czersk. (Wybory do Rady Powiatowej Kasy chorych). W dnich 22 i 29 marca odbędą się wybory członków Rady przy Powiatowej Kasie chorych. W dniu 22 marca wybierać będą pracownicy, zaś w dniu 29 pracodawcy. Lokal wyborczy na okręg czerski znajdować się będzie u p. Jagalskiego. Spisy wyborców wyłożone są do dnia 7 bm. do przeglądu publicznego w lokalu miejscowej filji. W interesie każdego wyborcy leży, sprawdzić, czy został zapisany, bo wiem niezapisani do listy nie mają prawa głosowania. Wyborów do Kasy chorych stanowczo nie należy sobie lekceważyć, bowiem dzisiaj Powiatowa Kasa chorych objmuje szerokie koła publiczności i różną jej warstwę. Porażka którejkolwiek strony przykre będzie miała dla tyje następstwa. Znosi się na zaciętą walkę, tam więcej, że żywszy jak dotąd udział we wyborach weźmie wiś. Dotąd bowiem najwięcej utykało było ze strony włóścian, którzy przecież na zebraniach Kółek rolniczych domagali się nawet odłączenia w tym przedmiocie wsi od miasta i stworzenia odrębnej Kasy chorych. Do tego chyba nie dojdzie, bowiem obrót taki z różnych względów byłby szkodliwy dla całości sprawy.

Czersk. Czyby nowa fala drożyzny? Od środy ubiegłego tygodnia piekarze ponownie podwyższyli ceny chleba o 10 groszy na bochenku. W ostatnim zatem czasie cena chleba podskoczyła o 15 groszy, tj. obecnie 3 funtowy chleb kosztuje 75 groszy. Ludność podwyżką cen jest zaniepokojoną i utrzymuje, że i inne artykuły pierwszej potrzeby w cenie podkożą, co byłby niebardzo pocieszający objaw. Piekarze wskazują na wyższe notowania giełdowe cen za żyto i mąkę, zaś rolnicy twierdzą, że wyższych cen za żyto nie pobierają. Gdzie więc przyczyna drożyzny? — O mało zapomnieliśmy o spekulacji.

Z powiatu świeckiego. W dniu 20 bm. odbyła się konferencja z przedstawicielami związku Producentów rolnych na powiat świecki, oraz niemieckie zrzeszenie rolników „Landbund” z współdziałaniem p. starosty. Główny cel owej konferencji ażeby nieść pomoc bezrobotnym przez uruchomienie Kuchni Ludowej w mieście Świeciu. Obecni przedstawiciele rolników rozumieją bardzo trudno teraz położenie bezrobotnych, przyrzekli za swych członków, że dostarczą na Kuchnię Ludową 1/4 ft. żyta: 1/2 ft. kartofli z morgi. Ze strony rolników jest to w obecnych czasach wielka pomoc.

Król Zalesie, pow. świecki. Istniejące tutaj Towarzystwo Młodzieży urządziło pod przewodnictwem p. nancyciela w ubiegły niedzielę przedstawienie amatorskie. Odegrano dwie sztuki p. t. „Pan Ołchowski” i „Jeden z nas musi się ożenić”, które wypadły zna komicie. Udział publiczności był dość liczny. Po przedstawieniu bawiono się ochocho w tańcach.

Toruń. Na rzecz Polskiej Ligi Obrony Powietrznej Państwa uchwalił Wydział Powiatowy w Chełmnie 15 tys. zł., dając piękny przykład zrozumienia sprawy tym wydziałem powiatowym, które na powyższy cel nie uchwałyły dotąd jeszcze żadnej subwencji. Od zarządu oddziału miejskiego w Grudziądzu wpłynęło 3000 zł., co z poprzednio wpłaconą kwotą 8500 zł. czyni razem 6500 zł., od zarządu oddziału powiatowego w Chełmnie 1431.01 zł., od p. starosty dr. Szczepańskiego we Wąbrzeźnie 1000 zł. tytułem wkładki i dodatków, od wydziału powiatowego w Grudziądzu 1000 zł. subwencji oraz 5000 zł., zebranych w „Tygodni” „Obrony Powietrznej Państwa”.

Z dalszych stron.

Poznań. Redaktor „Posener Tageblattu” Robert Styra został skazany na kwartał więzienia za artykuł, zamieszczony z okazji wypuszczenia na wolność p. Sierffa z Chojnic, głównego oskarżonego w procesie „Deutschtumsbundu”. Oskarżony swój artykuł zatytułował: „Jak długo jeszcze? Scherff 22 miesiące w więzieniu”. W tym artykule wyrażał zarazem zdziwienie, że Scherff, który odsiadywał 12-miesięczne więzienie śledcze, nie został wypuszczony na wolność, pomimo, że Najwyższy Trybunał w Warszawie skasował wyrok, skazujący Scherffa na 4 i pół roku więzienia karnego. Sąd w smym wyroku podniósł, że dziennikarz ma prawo krytyki, krytyka ta nie powinna jednakowoż obrazać osób lub władz. Oskarżony zwracając uwagę na to, że pomimo zniesienia wyroku na Scherffa tenże odsiadyuje jeszcze więzienie, wywarł krytykę na sądzie w Toruniu, który nie miał obowiązku Scherffa wypuszczać, chociaż wyrok na niego wydany został skasowany. Sąd upatruje w tem ciężką obrazę władz sądowych.

Nowy York. (Fala niebyswale silnych mrozów w Ameryce). Donoszą z New Yorku, iż przez centralne i zachodnie Stany Zjednoczone przeszła fala niebyswale silnych mrozów. Stały się one przyczyną śmierci 29 osób i straty materialne obliczają na 180 milj. dolarów.

Tysiące ludzi z biedniejszych sfer było zmuszone opuścić, niedające się ogrzać mieszkania i szukać schronienia w hotelach i domach danych do ich dyspozycji przez organizacje dobroczynne. W niektórych miejscowościach termometr wskazywał 35 stopni poniżej zera.

Faktem ciekawym i pozornie paradoksalnym jest że mrozy te spowodowały szereg pożarów, a to dzięki zbyt silnemu rozpaleniu pieców w mieszkaniach prywatnych, w których mieszkańcy nie nawykli do tak niskiej temperatury kosztowali z zimna.

Ostatnie telegramy.

W Marokko biją się znów.

Powstańcy marokańscy zażądali od Hiszpanji wydania broni i prochu, ale hiszpanie im odpowiedzieli, że chwilowo jeszcze broni i proch potrzebują na ich skórę i walki zawrzały na nowo.

Hiszpanie prą naprzód.

Z Maroko donoszą, że samoloty hiszpańskie zbombardowały stolicę wodza powstańców. Zabitych i rannych jest około 400 ludzi.

Czechy a Polska.

Posel czechosłowacki w Paryżu wydał obiad na cześć ambasadora p. Chłapowskiego. Na obiedzie byli liczni dostojnicy francuscy.

Przekształcenie armji włoskiej.

Główna Komisja Senatu postanowiła odrzucić wniosek ustawy, postawiony przez rosyjskiego ministra wojny w sprawie przekształcenia armji.

Węgry igrają z Habsburgami.

Rząd węgierski pozwolił na Węgrzech przebywać najstarszemu synowi ostatniego austriackiego cesarza Karola.

Danja sprzedaje swą flotę.

Przeszło połowa ludności Kopenhagi to jest 200 tysięcy protestowało na przeszło 200 zebraniach przeciw rozbrojeniu i sprzedaży floty.

Nadzwyczajne wrażenie.

W toku śledztwa przeciw Barmatom pokazalo się, że nadużywali pieczęci urzędowej Prezydenta Rzeczy, między innymi napisami bez wiedzy Prezydenta kilka listów. Z aktów, przesłanych Komisji śledczej z ministerstwa, zglnęły dwa ważne dokumenty.

Co zarobił Bank Polski?

Pod przewodnictwem prezesa Banku Państwa p. Karpieńskiego odbyło się zebranie rady nadzorczej. Ustanowiono zyski Banku na 11 960 098 złotych i postanowiono rozdzielić pomiędzy akcjonariuszy 8 milionów złotych dewidendy.

Niemcy zrobili Szawla Pawłem.

Gazety francuskie piszą, że Niemcy dokazały tej sztuki, że Herriot zamienił się w ciągu 8 miesięcy ze Szawla Pawłem.

Ceny chleba w Rzymie.

Cena chleba za 2 funty podskoczyła w Rzymie z 20 na 25 cent.

Szukają głupich.

Posel sowiecki Wojkow w Warszawie stawil wniosek w ministerstwie spraw zagranicznych, że należałoby wybrać komisję polsko sowiecką dla zwalczania bandytyzmu na Kresach. Rząd warunek odrzucił oświadczając, że on bandytyzmu nie urząda. Należy zatem sowiecom bez komisji bandytyzm tępić, a będzie porządek.

Następca śp. Seydy.

Następca śp. wicemarszałka Seydy w Sejmie ma zostać albo poseł Płociański, albo Żdziechowski.

Znowu zatarg.

Pomiędzy Grecją i Turcją wybuchł zatarg ponieważ Turcja wygnała patriarchę z Konstantynopola. Rząd oddał sprawę sejmowi do rozstrzygnięcia. Rząd grecki nie powziął jeszcze decyzji. Grecki minister wojny oświadczył, że w pokojowy sposób niczego się od Turcji załatwić nie da.

Trzęsienie ziemi na Węgrzech i w Czechach.

W Budapeszcie jak w ogóle na Węgrzech i w Czechach było w sobotę rano o 8 godz. 7 minut silne trzęsienie ziemi. Trzęsienie ziemi na wschód od gór Matra powtórzyło się kilkakrotnie. Szczególnie silne było trzęsienie ziemi w mieście cesarzem Eger, gdzie się zawałilo kilka kominów i kilka domów. Dość silne trzęsienie ziemi odczuto w Gyongyós, Miskolcz, Satoralja Ujhely i innych miejscowościach. Straty materialne w samym Egerze oszacowano na miliard marek.

Przesilenie w Prusach.

Ponieważ nowo wybrany prezes ministrów pruskich Braun nie mógł pozyskać żadnych nowych stronniotw dla wzmocnienia swych przyjaciół w sejmie, przeto rząd gozł się na rozwiązanie sejmu. Przedtem jednakowoż zamierza prezes ministrów Braun zaapelować silnie do partji centrowej o pomoc.

O traktacie japońsko-rosyjskim.

Gazety francuskie donoszą, że Japonja nie wiąże się bynajmniej z Rosją. Umowa jest tylko na to, ażeby stało się pewnym to, co oddawna było tajem. Japonja ma zresztą wolne ręce i może się wiązać z innymi państwami i zawierać z nimi układy, choćby były nawet wrogie dla Rosji.

Międzynarodowa federacja górnicza.

W niedzielę odbyło się w Hanowerze pierwsze posiedzenie międzynarodowej federacji górnicznej. Polskę zastępowali delegaci Stańczyk i Adamek.

Sprowadzenie zwłok Słowackiego Co słyhać z Azji?

Gazety francuskie piszą, że wskutek sojuszu sowiektów z Japonją wojna z Ameryką na morzu nie jest wykluczona i że możliwym jest połączenie się do sojuszu tego Niemiec, o ile mu Europa nie przeszkodzi.